

Årsrapport Karmøy RG 2000

Av Arnt Kvinnesland

Summary: Nine active members ringed a total of 10235 birds during the year. Our 27th season resulted in 3001 pulli (29%) and 7234 adults. 91 species were ringed including three new for the group: Spotted Crake Porzana porzana, Wood Sandpiper Tringa glareola and Pine Grosbeak Pinicola enucleator. Our continuous efforts at target nestlings brought about the highest numbers ever for nine species. The four most ringed were Fulmar Fulmarus glacialis, Swallow Hirundo rustica, Nuthatch Sitta europaea and Whinchat Saxicola rubetra.

Catches of adult birds on migration at the traditional netting site of Blikshavn turned out to be the best autumn ever for 10 species. Compared to previous years the most successful species were Woodcock Scolopax rusticola Goldcrest Regulus regulus, Blackcap Sylvia atricapilla, and Chaffinch Fringilla coelebs along with the five species of thrushes breeding in Norway. Due to lots of rowanberries in late autumn and a very mild start of the winter, birds were still passing on southwards by the end of the year.

We controlled four Greenfinches Carduelis chloris from Denmark, a Blackcap from Germany, a Goldcrest from Sweden, a Reed Bunting Emberiza schoeniclus from France, a Blackbird Turdus merula and ten Oystercatchers Haematopus ostralegus with British rings. The oldest bird reported this year was a Great black-backed gull Larus marinus ringed at Karmøy as a nestling 01.06.80 and controlled in France 11.12.98 (18-6-10).

Myrriksen som ble fangt ved

Heiavatnet var den første som ble ringmerket av Karmøy RG.

Karmøy RG sin første grønnstilk

ble merket under en nattfangst i Tarevika på Vest-Karmøy.

Disse to konglebiten, som

ble merket på Blikshavn høsten 2000, ble Karmøy RG sin tredje nye merkeart i 2000.

Med 9 aktive merkere er vi fornøyde med en sum på 10235 fugler, noe som er litt ned fra de to siste åra. 91 arter fikk ring mot 87 i 1999. 29% pulli er samme som i fjor. År 2000 vil særlig bli husket for et uvanlig langt høsttrekk med rekordhøye fangsttall for bl.a. svarttrost, munk og fuglekonge - og for 3 nye merkearter: konglebit, grønnstilk og myrriks. Vi vil også huske at det var et godt år for ungemerking, med rekordtall som skal bli harde å slå for havhest, buskskvett og spettmeis.

Følgende benyttet lisensen: Arnt Kvinnesland (A/B), Thom Ole Vedø (A/B), Frank Steinkjellå (A/B), Oskar K. Bjørnstad (A), Stein Folkedal (B), Hans Inge Hansen (B), Paul Åge Høyenes (B), Jarl A. Skrunes (B) og Ole Jacob Vorraa (C). Bokstavene i parentes angir lisenstype som ble nyttet.

Været i hekkesesongen (juni-juli) var preget av lite sol, temperatur under normalen og mye kraftig vind fra nordvest. Storm styrke 13.6, og ennå bare 11 grader i sjøen 18.7 forteller sitt. Slike forhold resulterer av erfaring i dårlige tall for mange bakkehekkere. Høstværet var preget av nesten konstant sørøst vind og høy temperatur. Første frostnatta inntraff ikke før 15.12. Det var en rik rognebærhøst, men en våt og vindfull oktober, sammen med sultne troster, gjorde kort prosess med bæra.

Ungemerkingen:

Av sjøfugl ble det satset på å merke alle havhestungene i kommunen 231 unger er nok ikke langt fra det målet, i alle fall er det solid ny årsrekord. To av de voksne havhestene som ble kontrollert på Ferkingstadøyane var merka i 1987 (ad) og 1985 (pull). Merkingene ble gjort primo august mens teistungene også var på reirplassene. 11 unger er beste resultatet noe år.

Bare en måkekoloni ble besøkt - Hydro-området - hvor 378 unge sildemåker og 60 gråmåker fikk ring. Det ble brukt mye tid på å besøke de tradisjonelle terneholmene, men med magert resultat. Dårlig vær og spenstige villminker gav de laveste talla på mange år. Særlig ille er det nå for rødnebbterna som siden 1975 har mistet rundt $\frac{3}{4}$ av bestanden. Holder denne trenden seg, vil arten være ute som hekkefugl i Karmøy om få år. Ille går det også for småmåkene: alle de større koloniene for fiskemåke og hettemåke er i ferd med å forvitte under hard predasjon over lang tid. Det viser etter hvert igjen i merketallene.

Grunnet mannskapsmangel og tidsnød fikk kassefuglene for en stor del fred i 2000 – særlig de på fastlandet. Dermed gikk vi glipp av de fleste kattuglene. Utplassering av kasser for gråfluesnapper gav uventa positivt utslag med hekking i 4 av 10 kasser. Vendehalsen var tilbake i to kasser på Sør-Karmøy – med vellykka hekking. Ellers er Karmøy best på toppmeis med 28 av 34 ungemerkinger i Norge i fjor. Og det til tross for at det satses hardt på kassefugler i hele landet! 23 nye fikk ring av oss i år. Kaie ble ny merke- og kasseart for Karmøy.

Merking av utvalgte arter i lynchheiene ble fulgt opp, og det ble nye toptall for buskskvett og tornsanger. 85 buskskvett-unger fikk ring - et antall som nok utgjør over halve årsproduksjon i kommunen. Alle Karmøys fossefall-unger fikk ring - dvs. ett kull! Tornskate ble merka for andre året på rad. Hubro-revira ble sjekket etter etablerte rutiner. De siste tre åra har produksjonen vært jevn med til sammen 8, 8 og 7 unger.

Låvesvalemerkingen ble gjort i områdene fra de tre siste sesongene – og med liknende resultat. Selv om vi bommet på noen av de seine kullene, ble tallet noe høyere enn i fjor, 179 mot 160 unger. Litt ekstra innsats på årets fugl, linerla, endte med 84 unger, noe som er vår høyeste årssum. Unormalt kjølig vær med mye vind og lite sol var trolig årsak til stor ungedødelighet hos linerla, men også låvesvaler måtte se avkommet dø.

Nettfangsten:

Ekstremt lite småfugl på foringsplassene, det uvanlig milde været til tross, førte til at det ikke ble merka fugler i januar-februar. Bunnivået for overvintring av f.eks. finker og sisiker skyldtes nok frømangel, særlig hos gran. Meisene var nesten enerådende på de faste fangstplassene og flertallet var merka fra før. I mars begynte nye fugler å dukke opp, og årets første fangst dag på Blikshavn ble 5.3 da 4 blåmeis og 2 granmeis fikk ring. Vårtrekket var

som vanlig vanskelig å fange opp. Det ble små tall og få arter. Verd å merke seg var likevel gruppas eneste vårmerking av dvergspett 16.3, ellers 1 rødstjert 30. 4 og 1 vendehals 6.5.

På de to faste nettplassene Blikshavn (vår og høst) og Nordvatn (høst) har det blitt merka fugler henholdsvis siden 1982 og 1997. Med et tallmateriale som dekker 19 år på Blikshavn, kan bestandstrender og årsvariasjoner lett avleses. Blant høstens "vinnere" med nye årsrekorder finner vi følgende (tidligere årsrekord/årstall i parentes): fuglekonge 1191 (982/93), svarttrost 622 (281/98), måltrost 144 (119/87), gråtrost 135 (83/98), munk 329 (245/99), gransanger 21 (19/98) og låvesvale 40 (22/88). Til vinnergruppa hører også 10 ringtrost og 2 duetrost. Tatt i betraktning at det i hele landet i 1999 ble merka henholdsvis 9 og 1 voksenfugler av disse, forteller det at høsten 2000 var unik med hensyn til troster.

Andre arter med sterk oppgang fra i fjor er trepiplerke, gjerdesmett, rødstrupe, rødvingetrost, løvsanger, s/h fluesnapper, stær, gråspurv, bokfink og bjørkefink. Av normalt fåtallige eller litt eksotiske arter med høyere tall enn år flest på Blikshavn finner vi enkeltbekkasin, rugde, dvergspett, gulbrynsanger og dvergspurv. Blant "taperne" markerer hagesangeren seg med halvering av tallet fra -99, og det ble ikke fanget en eneste acrocephalus- eller locustella-art. Totalt fraværende var også bøksanger, bergirisk, og dompap.

Invasjonsartene som flokket seg i mengder rundt i landet nådde i forbausende liten grad Karmøy denne høsten. Bare fuglekongen klarte det. 1194 individer fikk ring på Blikshavn – da tok ringene slutt både hos oss og ved sentralen. Aldri før har arten kommet tettere i netta. Av øvrige invasjonarter ble tallene særdeles puslete: 6 stjertmeis, 2 konglebit og 1 sidensvans. Blant meisene holdt granmeisen samme nivå som i fjor, ellers gikk alle ned i antall, og for toppmeisen ble det et bunnår. Skikkelig nedtur ble det også for grønnsisiken fra svimlende 2702 merkinger i fjor til 30 i år! Gråsisiken (cabaret) trakk tidlig bort, men endte likevel i overkant av -99. Spettene fikk en av hver: gråspett, flaggspett og dvergspett i løpet av høst og tidlig vinter.

Det ble gjort forsøk på havsvalefangst 5 netter, men med labert resultat på 3 individer. Det er noe som ikke stemmer når det gjelder Karmøy og havsvaler - midt mellom Revekaien og Utsira skulle en jo tro det var lett sak å få fine tall! Men nei. Noen få timer med nett i Tarevika gav oss grønnstilk som ny merkeart, og en utflukt til en myrriksebiotop i mai gav oss enda en ny art. Årets eneste åkerrikse fikk ring 14.11- seneste funn i landet?

Høstsesongen 2000 ble avsluttet i januar 2001! For da det endelig ble frost og snø midt i desember etter en rekordmild seinhøst, tok trekket til for fullt igjen for flere arter. 105 merka rødvingetroster 28.12 på Blikshavn savner sidestykke. Også svarttrost, gråtrost og rødstrupe satte nye rekorder for desember. Underlig nok dukka det ikke opp en eneste munk i julemåneden – til tross for det høye antallet helt fram til medio november.

Gjenfunn og kontroller:

Vi fikk 77 gjenfunn fra sentralen. Disse fordelte seg på 7 norske fremmedkontroller, 11 nærfunn, 59 fjernfunn (mer enn 30 km fra merkestet) hvorav 46 fra utlandet – med flest fra Frankrike (9).

Med teleskop i Tarevika kontrollerte vi 10 tjelder med britisk ring, den eldste var 2k i 1989. Avlest ble også ringen til ei myrsnipe samme sted 11.8. Den var merka i Sør-Spania 23.10.97. For øvrig ble følgende utenlandsmerka fugler kontrollert på Karmøy i 2000: En svarttrost fra

Fair Isle 28.10.97 kont. 5.9, en munk fra Tyskland (øst) 15.9.00 kont. 11.10, en sivspurv fra Frankrike 4.11.99 kont. 1.5, en fuglekonge fra Sverige 14.9.00 var på Karmøy 2.10. Til sammen 4 grønnfinker med utenlandsk ring var alle merka i Danmark.

173 egenkontroller fordelte seg på 28 arter med flest funn av grønnfink (64), kjøttmeis (35), blåmeis (16) og løvsanger (11). De eldste småfuglene blant egenkontrollene var en grønnfink 2k+m 2.4.94, svartmeis 2k+ 18.3.95, kjøttmeis 2k+f 26.3.95 og løvsanger 1k 28.7.96.

Har du spørsmål til årsrapporten eller ønsker annen informasjon om Karmøys fugleliv, er det bare å ta kontakt:

arntk@online.no